

Staten altsaa paa den Maade har indskrænket Tiendeerhververens Pligt, saa har derigennem Staten faaet et større Vederlag for Tienden, thi Erhververen har regnet ud: Saa stor Indtægt har jeg i Tiende, derfra gaar, hvad der behøves til Kirkens Vedligeholdelse, og saa kan jeg betale saa og saa meget for den. Men hvis derimod Staten havde sagt: Der skal af Tienden udredes, hvad der behøves til Kirkens Behov, deriblandt ogsaa til dens Udvidelse, saa vilde naturligvis Erhververen i Betragtning af den større og i og for sig ubestemmelige Forpligtelse, som derved paalagdes ham, have beregnet sig en Risikopræmie, ifølge hvilken han altsaa vilde have givet et mindre Vederlag for Kirken. Altsaa har Staten ved paa den Maade at indskrænke Erhververens Forpligtelse faaet et større Vederlag, den har derved profiteret en større Købesum, og denne Købesum, altsaa med Renter og Renters Rente i Aarens Løb, er naturligvis vokset op til en Sum, som Staten har eller i alt Fald kunde have profiteret af. Nu indtræder denne Forpligtelse: Kirken skal udvides. Staten har faaet Fordelen ved at krænke denne Forpligtelse af Tiendeerhververen. Naar den nu indtræder, ja, hvad var saa rimeligere, end at Staten sagde: Ja, vi have haft Fordelen ved ikke at paalægge Tiendeerhververen Forpligtelsen, altsaa maa vi nu ogsaa bære Byrden? Men i Stedet for siger den: Nej, skal Kirken udvides, saa paahviler Forpligtelsen Menigheden. Jeg mener, at naar Staten afhænder Kirken paa denne Vis og derved indskrænker Kirkens og Menighedens Ret og profiterer deraf, bør Følgen blive, at Regelen burde være: Hvor Staten har afhændet en Kirketiende uden at paalægge Erhververen Forpligtelsen til at udvide Kirken, der paahviler Forpligtelsen til Kirkens Udvidelse Statskassen.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Jeg kan egentlig og skal ogsaa nærmest indskrænke mig til at takke for den særdeles velvillige Behandling, dette Lovforslag har faaet. Det ærede 2det Medlem for 8de Kreds (Johnsen) var jo i Hovedtrækkene fuldstændig enig i Lovforslagets Bestemmelser; kun fandt det ærede Medlem det tvivlsomt, om ikke Erstatningssummen skulde fastsættes af uvillige Mænd i Stedet for, som her foreslaaet, efter de i Tiendeloven fastsatte Regler. Ved den frivillige Overdragelse er det jo ganske vist til syvende og sidst overladt Kirkeejeren at vælge, om

han vil afstaa Kirken for den Afstaaelsessum, som er konstateret, eller han vil foretrække at beholde den, og det ærede Medlem paapegede den Forskel, der finder Sted mellem den frivillige Afstaaelse efter Tiendelovens Regler og den her foreslaaede Afstaaelse. Ja, ganske vist kan der jo ikke gives Kirkeejeren en saadan Valgfrihed i dette Tilfælde, men det forekommer ogsaa mig ganske naturligt og billigt, at Kirkeejeren Stilling i dette Tilfælde bliver noget mindre gunstig, end hvor det er en frivillig Overdragelse, hvorom Talen er, thi det er jo her saaledes, at Kirken faktisk ikke er i Stand til at fyldestgøre sit Øjemed. Kirkeejeren oppebærer Kirkens Tiende og øvrige Indtægter, men hans Kirke opfylder ikke den Betingelse, som maa stilles til den, at den afgiver Plads til Menighedens Kirkegængere. Det synes mig saaledes ganske naturligt og fuldt ud tagende Hensyn til Ejendomsretten, at der tilkendes Kirkeejeren den Erstatningssum, som fastsættes efter Tiendelovens Regler, medens han ikke i dette Tilfælde kan have nogen Valgfrihed, ikke kan have Ret til at vælge, om han vil afstaa sin Kirke for den fastsatte Sum eller beholde den. Han maa finde sig i at afstaa sin Kirke, fordi Kirken ikke længere fyldestgør sit Øjemed, men han faar den samme Erstatningssum, som vilde blive fastsat ved en frivillig Afstaaelse efter hans eget Initiativ.

Det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) henstillede, om ikke den Tid af 3 Aar, der i Overensstemmelse med de nu gældende Regler skal hengaa til Konstatering af, at Kirken virkelig er for lille, ikke kunde indskrænkes for saadanne Kirker, hvor det er faktisk og øjensynligt, at Kirken er for lille. Ja, noget Hensyn hertil have vi jo taget i Lovforslaget, idet det i § 5 bestemmes, at hvor Kirkesynets Skøn over, at Kirken er for lille, foreligger og har foreligger i 3 Aar, skal man ikke nu afvente en ny Turnus, naar denne Lov er vedtagen, men saadanne Steder falde straks ind under den ny Lovs Bestemmelser, at Kirketienden skal afløses, Afløsningssum fastsættes og Kirken overdrages til Selveje.

Det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard) mente, at der var en ret væsentlig og for Kirketiendeerhververen noget ubillig Forskel mellem Tiendelovens § 23 og dette Lovforslags § 3. Ja, Tiendeloven foreskriver jo, at af Afløsningssummen skal til Kirken henlægges en saa stor Kapital, som i Forbindelse med Kirkens øvrige Indtægter af Kapitaler,